

คำชี้แจง

การจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาของ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา

(ตามกฎหมายกระทรวงการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2564)

ประกาศวันที่ 1 ธันวาคม 2564

คำชี้แจง

การจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (ตามกฎหมายกระทรวงการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2564)

ตามที่กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) ได้จัดทำโครงการพลิกโฉมระบบอุดมศึกษาของประเทศไทยเพื่อตอบสนองประเทศที่ต้องการให้มหาวิทยาลัยเป็นแนวหน้าในการขับเคลื่อนประเทศสู่ Value-based Economy และแก้ไขปัญหาหลักในระบบอุดมศึกษาโดยกำหนดเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร และการจัดทำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษาแห่งชาติ (มคอ.) การกำหนดตำแหน่งทางวิชาการ รวมถึงธรรมาภิบาลในอุดมศึกษา โดยโครงการฯ ดังกล่าว มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ยกกระดับอุดมศึกษาที่เสนอผลสัมฤทธิ์ตามศักยภาพของสถาบัน 2) สร้างกลุ่มประเภทตามสถาบันตามศักยภาพ และ 3) มหาวิทยาลัยไทยสามารถเทียบเคียงในระดับสากล

เพื่อรองรับการดำเนินการโครงการพลิกโฉมระบบอุดมศึกษา ให้เป็นรูปธรรมในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 จึงได้มีประกาศกฎกระทรวงว่าด้วยการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2564 โดยให้สถาบันอุดมศึกษาทำการประเมินตนเอง และเลือกการสังกัดกลุ่มตามข้อ 3 ของกฎกระทรวง ประกอบด้วย

- (1) กลุ่มพัฒนาการวิจัยระดับแนวหน้าของโลก
- (2) กลุ่มพัฒนาเทคโนโลยีและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม
- (3) กลุ่มพัฒนาชุมชนท้องถิ่นหรือชุมชนอื่น
- (4) กลุ่มพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา
- (5) กลุ่มผลิตและพัฒนาบุคลากรวิชาชีพและสาขาจำเพาะ
- (6) กลุ่มอื่นตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

พร้อมจัดทำแผนการพัฒนาความเป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษา แผนการผลิตกำลังคนระดับสูงเฉพาะทางตามความต้องการของประเทศ หรือแผนพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาด้านอื่น ให้สอดคล้องกับกลุ่มที่เลือกสังกัด เพื่อขอรับการจัดสรรงบประมาณตามมาตรา 45 (3) แห่งพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562 ในงบลงทุนและงบเงินอุดหนุนเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาความเป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษาและการผลิตกำลังคนระดับสูงเฉพาะทางตามความต้องการของประเทศ และเงินอุดหนุนจากกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ตามกฎหมายว่าด้วยสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ เพื่อใช้ในการพัฒนาวิทยาศาสตร์ การวิจัยและการสร้างนวัตกรรม และหรือกรณีสถาบันอุดมศึกษาที่ไม่ได้สังกัดกลุ่มใดตามกฎกระทรวงนี้ ให้ดำเนินการตามข้อ 19 คือ ดำเนินการตามนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนด้านการอุดมศึกษา รวมถึงภารกิจ วัตถุประสงค์ และพันธกิจตามกฎหมายการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษา โดยสามารถขอรับการสนับสนุนงบประมาณมาตรา 45(1) และ 45 (2) ตามพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ.2562 งบบุคลากร งบดำเนินงาน และงบรายจ่ายอื่น จากงบประมาณประจำปี

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้มีการดำเนินการตามกฎกระทรวงการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2564 ด้วยการแต่งตั้งคณะกรรมการการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช โดยมีการประมวลข้อมูลอย่างรอบด้านที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช พบว่า ตัวชี้วัดที่ใช้ในการประเมินการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาเป็นการสร้างขึ้นตามบริบทของมหาวิทยาลัยปิด ไม่สอดคล้องกับมหาวิทยาลัยเปิดที่ใช้ระบบการศึกษาทางไกล เช่น

การจัดกลุ่ม 1 กลุ่มพัฒนาการวิจัยระดับแนวหน้าของโลก ตัวชี้วัดที่ประเมินในกลุ่มนี้ เช่น เรื่องชื่อเสียงของสถาบันอุดมศึกษาที่เน้นอ้างอิงตามสถาบันการจัดอันดับสถาบันอุดมศึกษาระดับโลก การจัดอันดับมหาวิทยาลัยโลก QS World ซึ่งในระบบการสอนทางไกลของมหาวิทยาลัยเปิดทั่วโลกก็ไม่มี การจัดระบบแบบนี้ ขณะที่การดำเนินงานที่ผ่านมา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เป็น 1 ใน 5 ของโลกที่ในการก่อตั้งครั้งแรก มหาวิทยาลัยที่ได้รับการแนะนำจาก UNESCO ให้เป็นสถาบันการศึกษาชั้นนำของภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก โดยถือว่า **มสธ. เป็นผู้นำมหาวิทยาลัยเปิดในเอเชียแปซิฟิก** เป็นผลให้มหาวิทยาลัยเปิดในภูมิภาคนี้ได้นำเอารูปแบบการเรียนการสอนของ มสธ. เป็นต้นแบบ ไม่ว่าจะเปิดเป็นมหาวิทยาลัยเปิดของอินโดนีเซีย อินเดีย เป็นต้น นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชเคยได้รับรางวัลจากสมาคม World Distance Education รางวัล Award of Excellence ในการประชุมครั้งที่ 17 ของ World Conference of the international Council for Distance Education จัด ณ ประเทศอังกฤษ เมื่อเดือนมิถุนายน 2538 และได้รับการยกย่องในบทความของอธิการบดีมหาวิทยาลัยเปิดของประเทศอังกฤษ เรื่อง การวิเคราะห์ Mega Universities ว่าเป็นมหาวิทยาลัยที่มีนักศึกษาเป็นจำนวนมาก

การจัดกลุ่ม 2 กลุ่มพัฒนาเทคโนโลยีและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม ตัวชี้วัดที่ประเมินในกลุ่มนี้ เช่น การนำเกณฑ์การเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurship) เข้าไปอยู่ในกลุ่มการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมเกือบทั้งหมด ซึ่งขณะที่นักศึกษาและบัณฑิต มสธ. เป็นผู้ทำงานและมีอาชีพอยู่แล้ว

การจัดกลุ่ม 3 กลุ่มพัฒนาชุมชนท้องถิ่นหรือชุมชนอื่น มหาวิทยาลัยมีการดำเนินการ แต่เป็นการพัฒนาในลักษณะภาพรวมของคนไทยที่อยู่ทั่วประเทศ และอยู่ในต่างประเทศ แต่ไม่ได้มีบทบาทในการพัฒนาเชิงพื้นที่เหมือนมหาวิทยาลัยอื่นทั่วไป

การจัดกลุ่ม 5 กลุ่มผลิตและพัฒนาบุคลากรวิชาชีพและสาขาจำเพาะ ตัวชี้วัดที่ประเมินในกลุ่มนี้ เช่น ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาที่ประกอบอาชีพหลังสำเร็จการศึกษา จากสถิติ นักศึกษาส่วนใหญ่ของมหาวิทยาลัย ประมาณร้อยละ 90 เป็นผู้มีงานทำหรือประกอบอาชีพมาก่อนแล้ว

มหาวิทยาลัยได้พิจารณาจากพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช พ.ศ.2521 พบว่า การเลือกกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาตามประกาศนั้น ไม่สอดคล้องกับบริบทในการพัฒนา มหาวิทยาลัยและพระราชบัญญัติของมหาวิทยาลัยที่กำหนดไว้ได้ เช่น มาตรา 5 กำหนดให้มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันการศึกษาแบบไม่มีชั้นเรียนของตนเอง หรือมาตรา 6 การให้การศึกษาของมหาวิทยาลัยจะต้องใช้ระบบสื่อการสอนทางไปรษณีย์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์หรือวิธีการอื่น ที่ให้ผู้ศึกษาสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องมาเข้าชั้นเรียนตามปกติ และการกำหนดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิ์เข้าศึกษาและการรับเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยให้เป็นไปตามข้อบังคับที่สภา มหาวิทยาลัยกำหนดโดยไม่ต้องสอบคัดเลือก

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชเป็นมหาวิทยาลัยที่ให้โอกาสทางการศึกษา มีผู้เรียนทุกกลุ่ม อาชีพ ทุกศาสนา ทุกเพศ ทุกวัย รวมถึงพระภิกษุสงฆ์ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส ผู้ขาดโอกาสและผู้ต้องขัง สนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้ประชาชนคนไทยได้โอกาสทางการศึกษาที่กว้างขวางมากขึ้น เช่น นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นสามารถสมัครเรียนโครงการสัมฤทธิ์บัตรและเทียบโอนเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีได้ หรือการจัดการศึกษาให้กลุ่มผู้ต้องขังเพื่อพัฒนาความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และทักษะอาชีพ คืบคนดีสู่สังคม

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชเป็นมหาวิทยาลัยเปิดที่นำระบบการจัดการศึกษาทางไกลมาใช้อย่างเต็มรูปแบบเพื่อให้โอกาสทางการศึกษากับทุก ๆ คน (EDUCATION FOR ALL) ซึ่งถือเป็นสมรรถนะหลักที่ยิ่งใหญ่ของมหาวิทยาลัยที่สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งในประเทศไทยไม่สามารถเลียนแบบได้ จากพัฒนาตั้งแต่จุดเริ่มต้นจนถึงปัจจุบัน และการพัฒนาต่อยอดในอนาคตจากนี้ไป มหาวิทยาลัยจะนำเอาเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ขับเคลื่อนระบบการศึกษาทางไกลให้มีความทันสมัย จะมุ่งมั่นพัฒนาระบบการศึกษาทางไกลให้มีเอกลักษณ์ ได้มาตรฐานและเป็นที่ยอมรับในระดับสากล ด้วยการพัฒนาเอกสารการสอนและสื่อการเรียนรู้ที่มีผู้ทรงคุณวุฒิทั่วประเทศมาร่วมกันพัฒนา และมียุทธศาสตร์การขับเคลื่อนมหาวิทยาลัยไปเป็น Digital University มีระบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์สมบูรณ์แบบ การจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน (Blended learning) รวมทั้งเสริมห้องเรียนเพื่อสร้างประสบการณ์การเรียนรู้แบบ Virtual laboratory ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพการณ์ของสังคมที่เปลี่ยนไป

เมื่อนำมาพิจารณาจากเหตุผลดังกล่าวทั้งหมด ที่ประชุมสภามหาวิทยาลัยในการประชุมครั้งที่ 8/2564 วันที่ 26 สิงหาคม 2564 จึงมีมติเลือกให้มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชดำเนินการตามข้อ 19 ของกฎกระทรวงฯ ทั้งนี้ เพื่อให้มหาวิทยาลัยได้พัฒนาตนเองตามพระราชบัญญัติและกำหนดทิศทางของตนเองในอนาคต ภายใต้ศักยภาพ (Potential) และผลการดำเนินงาน (Performance) ของมหาวิทยาลัยที่ยังสามารถตอบสนองความต้องการของประเทศได้ในรูปแบบความเป็นมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช และความมุ่งมั่นที่จะดำเนินการตอบสนองพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตรและปณิธานของมหาวิทยาลัย ที่ว่า “ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชในฐานะเป็นมหาวิทยาลัยในระบบเปิด ยึดหลักการศึกษตลอดชีวิต มุ่งพัฒนาคุณภาพของประชาชนทั่วไป เพิ่มพูนวิทยฐานะแก่ผู้ประกอบการอาชีพและขยายโอกาสทางการศึกษาต่อสำหรับทุกคน เพื่อสนองความต้องการของบุคคลและสังคมด้วยการจัดระบบการเรียนการสอนทางไกล ซึ่งใช้สื่อการสอนทางไปรษณีย์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ สื่อออนไลน์ และวิธีการอื่นที่ผู้เรียนสามารถศึกษาได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องเข้าชั้นเรียนตามปกติ ”

สรุป มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชไม่ได้เลือกจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา ตาม
กฎกระทรวงการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2564 ที่มีให้เลือก 5 กลุ่ม แต่เลือกตามข้อ 19 ของ
กฎกระทรวงฯ แทน เพื่อที่จะพัฒนาตนเองตามพระราชบัญญัติของ มสธ. และกำหนดทิศทางเอง
ในอนาคต ภายใต้ศักยภาพและผลการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยที่ยังสามารถตอบสนองความ
ต้องการของประเทศได้ในรูปแบบของ มสธ. ทั้งนี้การตัดสินใจเลือกปฏิบัติตามข้อ 19 ของ
กฎกระทรวงฯ ไม่ได้ส่งผลทำให้มาตรฐานการจัดการการศึกษาของมหาวิทยาลัยลดลงแต่ประการใด
เพราะมหาวิทยาลัยยังคงเป็นส่วนราชการที่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติของ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช พ.ศ. 2521 ตลอดจนกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด
นอกจากนี้แล้วมหาวิทยาลัยยังสามารถขอการสนับสนุนงบประมาณมาตรา 45(1) และ 45 (2)
ตามพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562 ตลอดจนงบบุคลากร งบดำเนินงาน และงบรายจ่าย
อื่น ๆ เพิ่มขึ้นจากงบประมาณประจำปีได้ตามปกติ ซึ่งเป็นงบประมาณที่สอดคล้องกับแผนพัฒนา
ความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชที่มีทิศทางอย่างชัดเจนตามวิสัยทัศน์ของ
มหาวิทยาลัยที่มุ่งมั่นเป็น “มหาวิทยาลัยเปิดชั้นนำของโลกที่ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา
ทางไกลเพื่อสร้างโอกาสการเรียนรู้ด้วยตนเองตลอดชีวิตสำหรับทุกคน”

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมาธิราช